

TROIDIGEZHIOÙ

Barzhonegoù Ronan Huon troet e neerlandeg gant Jan Deloof

E vuhez-pad en deus Jan Deloof roet brud d'ar brezhoneg. Savet en deus ur geriadur brezhoneg-neerlandeg digoust war internet – Breton-Nederlands Woordenboek. Troet en deus un toullad mat a skridoù diwar zorn skrivagnerien breizhat.

Er gelaouenn *Kruispunt* ez eus bet roet gantañ un tañva eus barzhoniezh Breizh. Un enrolladenn a zo da heul gant mouezhioù brudet e-giz Bob Simon pe Naig Rozmor.

MOUEZHIOÙ BEV/LEVENEDE STEMMEN

1. Roparz Hemon, *Izold a Vreizh*
Izold van Bretagne
2. Barzaz Breiz, *Diougan Gwenc'hlan*
De profetie van Gwenc'hlan
3. *An hêrezh keltiek ha Breizh an amzer-vremañ -*
De Keltische erfenis en Bretagne vandaag
4. Koulizh Kedez, *Kentel vrezhonek ar sadorn d'abardaez*
Bretonse les op zaterdagavond
5. Maodez Glanndour, *Telenngan berr*
Korte harpzang
6. Ronan Huon, *Ar c'helenner meur*
De professor
7. Tugdual Kalvez, *Micher mab-den*
Het beroep mens
8. Ronan Huon, *Karantez*
Liefde
9. Naig Rozmor, *Rogasionou*
Gebed voor de vruchten der aarde
10. Koulizh Kedez, *Er garront, milis ha pañvrek*
In de holle weg, honigzacht en rijp
11. *Daou weladur an tremened hag an amzer da zont -*
Twee visies op verleden en toekomst
12. Anjela Duval, *Piv?*
Wie?
13. Per-Jakez Helias, *An dilez (darn)*
Afstand doen (fragment)
14. *Dihun 'ta, kouskerez koant -*
Schone slaapster, word toch wakker
15. Tugdual Kalvez, *Breizhad*
Breton
16. Frañsez Kervella, *Ma'z afemp-ni*
Als wij eens
17. Tugdual Kalvez, *Bretagne Zone Heureuse (BZH)*
Bretagne Zone Heureuse (NL)
18. Maodez Glanndour, *Lun Fask*
Paasmaandag
19. Ronan Huon, *Evidon va unan*
Voor mij alleen
20. *Breizh er bed bras -*
Bretagne in de wijde wereld
21. Sten Kidna, *Va gwaz zo aet d'an Indochin*
Mijn man vertrok naar Indochina
22. *Daoust hag ez ay an toaz e go? -*
Rijst morgen weer de zon?
23. Tugdual Kalvez, *Koubledenn*
Scharnier
24. Roparz Hemon, *D'ar goanag*
Aan de hoop

Mouezhioù - Stemmen:

Naig Rozmor: 1, 4, 6, 8, 9, 12, 15, 17, 21, 24

Bob Simon: 2, 5, 7, 10, 13, 16, 18, 19, 23

Marie-Thérèse van Dycke: 1, 5, 12, 19, 23, 24

Hilde Velghe: 6, 9, 15, 21

Eugène Delabie: 2, 4, 7, 8, 10, 13, 16, 17, 18

Jan Deloof: 3, 11, 14, 20, 22

Testennoù ar barzhonegoù zo bet embannet en dastumadenn *Ik heb geen ander land - N'em eus lec'h all ebet* (Kruispunt 174, Meurzh 1998 - Boeveriestraat 8, B-8000 Brugge).

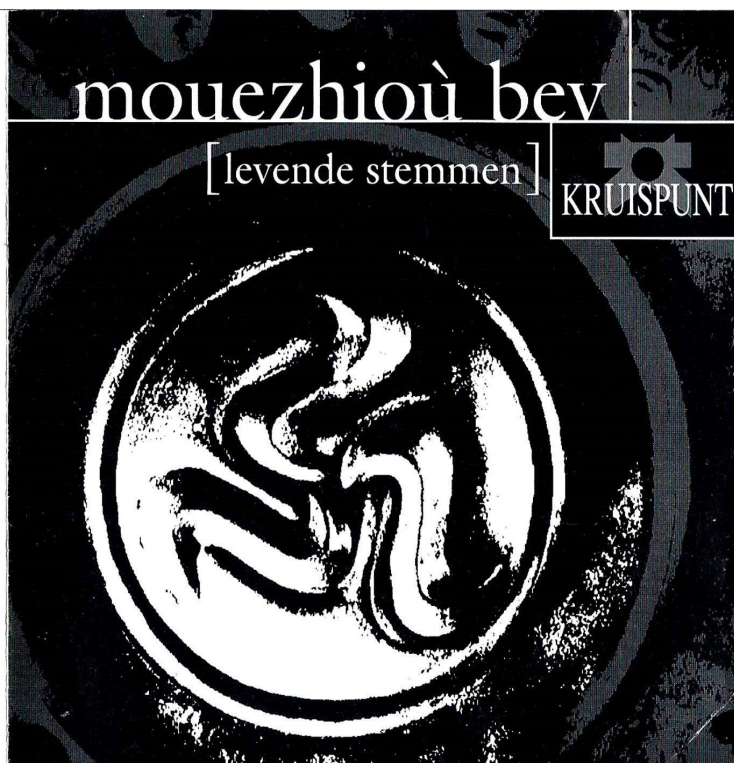
De tekst van de gedichten is te vinden in de bloemlezing *Ik heb geen ander land - N'em eus lec'h all ebet* (Kruispunt 174, maart 1998 - Boeveriestraat 8, B-8000 Brugge).

Sonerezh - Muziek: *Guido Desimpelaere*

Cover: *Jan D'Haene*

Produced by G.R.D. Produkties, Vredelaan 49, B-8500 Kortrijk

een vlaams product
savet e flandrez

Embannet en deus en un dastumadenn *Maar nog zingt Bretagne* (1969) barzhonegoù gouestlet da varzhed Breizh bet troet gantañ e Neerlandeg. Unnek barzhoneg savet gant Ronan Huon a vo tu da lenn amañ da heul e brezhoneg hag e neerlandeg.

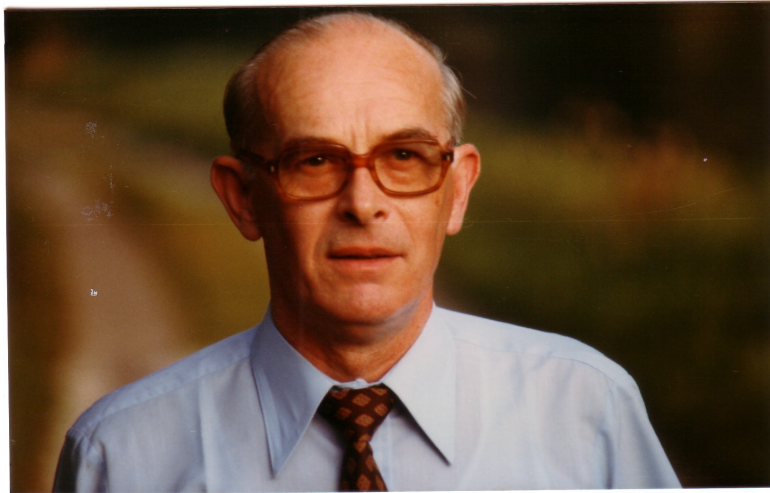

Jan Deloof

*Un dastumadenn
barzhonegoù bet troet e
brezhoneg gant Jan Deloof*

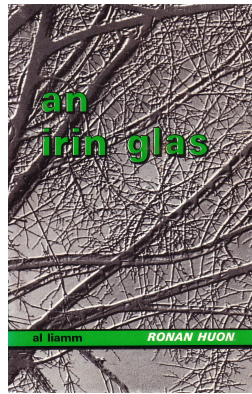
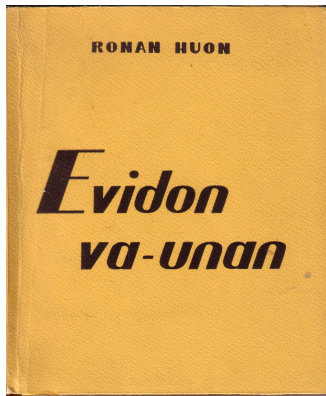
Buhez ar skrivagner berr ha berr

Ronan Huon e 1983

Ronan Huon werd geboren in Sint-Omaars (Pas-de-Calais). Zijn ouders waren afkomstig van Bro Dreger (Trégor). Hij behaalde een licentie Engels en een certificaat Keltische Studies aan de universiteit van Rennes, verbleef een jaar in Wales en werd in 1949 lyceumleraar in Brest, wat hij tot zijn pensionering gebleven is.

Huon is medeoprichter en sedert 1949 directeur van de uitgeverij en het toonaangevende tijdschrift *Al liamm*, de opvolger van *Gwalarn*. De vele werkzaamheden die het in leven houden van uitgeverij en blad, in moeilijke omstandigheden, met zich meebrengt, hebben de auteur Huon waarschijnlijk in de verdrinking gebracht. Het weinige dat hij publiceerde is echter uit de hedendaagse Bretonstalige literatuur niet weg te denken. Het betreft met name de dichtbundel *Evidon va unan* (Voor mij alleen - 1955), en de verhalenbundels *An irin glas* (De groene sleepruimen - 1966) en *Ur vouezh er vorenn* (Een stem in de mist - 1980). Twee verhalen uit *An irin glas* zijn in Nederlandse vertaling opgenomen in *Kruispunt* 117, p. 137.

In de gedichten is de slagvaardigheid van de Bretonse voorvechter Huon veelal tot rust gekomen en heeft plaats gemaakt voor verstilde observatie, en niet zelden voor een sarcastisch trekje. In het raam van de Bretonstalige letteren doet zijn praatpoëzie met haar soms bevreemdende beelden erg modern aan.

Unnek barzhoneg diwar levr Jan Deloof Maar nog zingt Bretanje

C'HOARZH AN DEIZ

Ur vorenn a gouezhas gant an noz,
an noz a gouezhe gant ar vorenn
ha ne welen ket an ti
a saver dirak va frenestr,
ha ne zeues ket en-dro.
Neuze e lakis sarpant va skerb en-dro d'am goug
hag ez is er vorenn
he daoulagad melen.
N'am welis ket oc'h erruout.
Ha spontet e voes?
Laret ac'h eus:
"O c'hwi eo, mignon?"
gant c'hoarzh an deiz ez taoulagad.

(1950)

DE GLIMLACH VAN DE MORGEN

De mist viel met de nacht,
de nacht viel met de mist,
en ik zag noch huis noch kluis meer
voor mijn raam,
en jij kwam niet terug.
Ik sloeg de slang, mijn sjaal,
weer om mijn hals
en ging de bleke ogen
van de nevel in.
Ik zag je nog niet komen.
Was je bang?
Toen zei je:
"O, ben jij het, vriend?" -
met de glimlach van de morgen in je ogen.

AR SPONT

Aon am eus, aon ac'h eus, aon en deus, aon o deus...
Aon o deus holl.
Ar verb a-bezh a dremeno.
Erru omp e kantved ar spont.
Pa zigor an nor e red ur gridienn en aer
Pa ruz un dorn ouzh ar voger er-maez
en em c'houlomp petra eo.
Ar gwez a gren a-hed va hent.
N'eus ket an disterañ aezenn.
Dremm an tiez nevez a zo gwenn gant ar spont
ha n'int ket holl savet c'hoazh en-dro.
Krog int da adober tour ar gar.
Chafodoù e pep lec'h,
aon o deus e kouezhfent war o fenn, an dreminidi,
aon o deus e kouezhfe o fenn,
war ar pavez,
hag e ruilhfe 'lec'h ma ruilh
karr an ispisour,
'vel ur voull, 'vel ur voull, 'vel ur voull.

(1951)

DE ANGST

Ik ben bang, jij bent bang, hij is bang, zij zijn bang...
Allen zijn ze bang.
Zijn in alle tijden en personen.
Dit is het tijdperk van de angst.
De deur draait open en er gaat een rilling door de lucht,
een hand schuurt buiten langs de muur
en we vragen wat het is.
De bomen beven langs mijn weg,
al is er dan geen zuchtje wind.
De gevels van de nieuwe huizen zijn wit van angst,
al zijn ze nog niet allemaal herbouwd.
Ze bouwen eindelijk de toren van het station weer op.
Overal zijn stellingen,
wie voorbijgaan vrezen dat ze hen op 't hoofd gaan vallen,
vrezen dat hun hoofd nog afvalt
op de keien
en aan 't rollen gaat daar waar de wagen
van de kruidenier wegrolt,
als een bol, als een bol, als een bol.

AOD

Gant un dornad fru-mor
em eus gwalc'het diwar va dremm
holl preder ar bloavezh.
En avel! doan, nec'h, enkrezi!
Peoc'h.
N'hellan ket mui sellout ouzh an oabl gwenn:
ur flammadeg dirak va malvennoù serret.
Deviñ a reont bezhin,
(santout a ran ar c'hwezh),
du-hont e-tal ar porzh-c'hoariell,
e diez gwenn,
e vogerioù bili etre ar parkoù-godell.
Ur flourad avel sal.
Hec'h unan emañ war an dorgenn dizolo
ar vilin dic'hortoz,
o valañ an avel
gant e divrec'h lien.
Hag emañ ar fru o nijal
e lein al lammoù bras.
Digeriñ a ran va daoulagad
ha sevel.
Ur vagig gwenn-a-beoc'h
a red du-hont, da vezañ lonket
gant kuchennad gwez kamm
an ouf moredet.

(1953)

KUST IN BRETAGNE

Met een handvol nevel
veeg ik een jaarvol kommer
van mijn aangezicht.
Verga in wind, verdriet en pijn en vrees!
Vrede.
In de helle hemel kan ik niet meer kijken:
een blakend licht voor mijn gesloten wimpers.
Ze verbranden zee gras
(ik inhaleer de spitse geur)
beneden bij de zandbakhaven
met de witte huisjes
met de strandkeimuren,
met in zakformaat de vakken akker.

Er vaart een streling zoute wind.
Eenzaam op zijn blote heuvel
maalt de onverwachte molen
lucht
met brede zeildoekarmen.
En hier wuiven sjalen nevel
aan de hals van grote baren.
Ik doe mijn ogen open en sta op.
Een sloep met vredewitte zeilen
is ginder aan het stampen
en wordt ingezwolgen
door de kruinen der verwrongen bomen
van de baai die slaapt...

AR C'HELENNER MEUR

Ha petra en deus hemañ
gant e benn barner?
Mont a ra gant e hent
beuzet en e lorc'h,
pe marteze en e soñjoù.
Al laboused o nijal spontet
war an doenn
a sut ez eo ur c'helenner meur.
Ne wel ket al labousedigoù
nag ar vugaligoù
nag an dudigoù
nag ar maen a c'hellfe
e lakaat da gouezhañ, fidamdoustek!
Ur c'helenner meur eo.
Ret e vije lakaat dezhañ
un tog foñs uhel,
eme ar pintig, pintet war e skourr,
unan glas evel ur gaolenn,
eme ar rakerig.
Sellit penaos e kerzh!
Piv piv eo, piv piv eo, eme al laboused:
hennezh gant e benn du
sur en deus poan avu.

(1954)

DE PROFESSOR

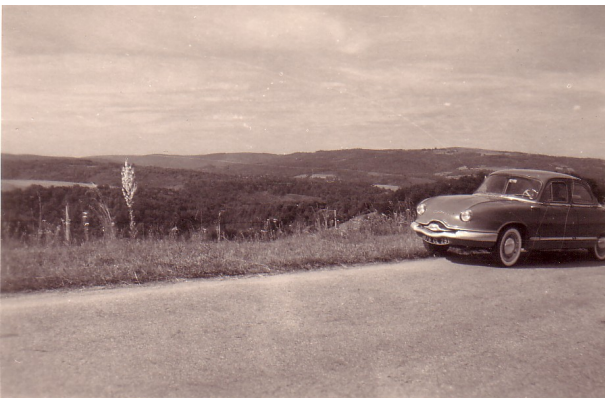
En wat heeft die man daar
met zijn edelachtbaar hoofd?
Hij gaat zijn snelle weg,
verzonken in zijn eigendunk
of misschien in zijn gepeins.
De verschrikte vogels vliegen
naar de daken op en
sjilpen dat het een professor is.
Hij merkt de vogels niet,
de kinderen niet,
de mensjes niet en
niet de steen waarover
hij kan struikelen,
saprístie!
Hij is een echt professor.

Hij moest, om goed te zijn,
een hoge hoed gaan dragen,
slaat het vinkje op zijn tak,
eentje groen als een savooikool,
slaat de domkop erop los.
Kijk es hoe hij paradeert!
Wie, wie - wie, wie, fluit het vogelheer:
die daar met zijn zwarte sjaal,
hij heeft beslist een leverkwaal.

EVIDON VA UNAN

Me 'zo eus ar re-se
a gar n em selaou o komz
rak komz a ran
ur yezh ne oar ket va amezeg.
Komz a ran evidon.
Etre Doue ha me
e laran a-wechoù: "Hag-eñ e talv ar boan
derc'hel da gomz
evel ma ran?"
Hag e komzan.
Tud a zo a ra goap,
n'eo ket dre ma komzan,
met ouzh ar pezh a laran.
Neuze etre Doue ha me e soñjan:
"N'eo ket a-walc'h dit komz?
Met ma larez ouzhpenn, traoù diskiant,
ne dalv ket ar boan!"
Hag a-wechoù ouzhin va un e c'houlennan.
Ha dalc'het am eus da gomz,
klasket am eus zoken kanañ
er yezh ne oar ket va amezeg,
traoù a larer ez int diskiant
...
evidon va unan.

(1954)

VOOR MIJ ALLEEN

Ik ben van hen
die luisteren als ze spreken,
want ik spreek een taal

die mijn eigen buur niet meer verstaat.
Ik spreek haar voor mezelf.
Tussen God en mij
stel ik de vraag:
"Of 't nog de moeite loont
het woord getrouw te zijn -
zoals ik doe?"
En spreken doe ik.
Anderen halen dan de schouders op,
niet om wat ik spreek,
maar om wat ik zeg.
Dan droom ik tussen God en mij:
"Is zelfs het woord je niet genoeg?
Je kraamt daarbij nog onzin uit.
't Loont heus de moeite niet!"
Soms stel ik me die vragen
en bleef toch het woord getrouw.
Probeerde zelfs te zingen,
in een taal
die mijn eigen buur niet meer verstaat
van dingen die men onzin vindt
...
voor mij alleen.

AN TREITOUR

Marv eo. De Profundis.
Lakaet e oa dirak ur voger
ha daouzek soudard plomm
o deus savet bep a fuzuilh.
Trouz o deus graet
ha kouezhet eo,
- farsus -
'vel ur verc'hodenn vezv,
torret he gwinterell.
Gwerzhet en doa e vro,
a oa bet roet dezhañ
pa oa deut er bed-mañ.
Roet e oa bet dezhañ
gant e lienoù babig,
e voned seiz,
e viz da sunañ,
e zaoulagad da ouelañ
hag e olifant keluloid.
Kar anezhi, paeet e vezi.
Paeet en deus -
un treitour eo,
ar c'hazetennoù o deus laret
- gwir eo -
ha kouezhet eo,
evit e vro,
a lare eñ,
met n'eo ket gwir
arabat krediñ,
un treitour eo.
Marv eo, de Profundis.
Ur merk teñval a zo chomet
war an traezh 'pad pemzekte.
Neuze ar glav zo deut,
ar goañv 'oa.
Hag ar glav en deus gwalc'het ar merk,
ne chom mui netra.

(1954)

DE VERRADER

De Profundis. Hij is dood.
Ze plaatsten hem tegen een muur

en twaalf soldaten van lood
hebben hun geweer geheven.
Ze maakten lawaai
hij viel
- komisch -
als een dronken pop
waarvan de veer gebroken is.
Hij had het land verkocht
dat hem gegeven werd
wanneer hij op de wereld kwam.
't Werd hem meegegeven
met zijn luiers
zijn muts van zij
zijn duim om aan te zuigen
zijn ogen om te schreien
en zijn plastic olifant.
Hou van je land, het loont.
Hij heeft betaald
c'est un traître
de kranten zegden het
- 't is waar -
hij is gevallen
voor zijn land
zegt ie
maar dat liegt ie
geloof hem niet.
't Is een verrader.

De Profundis. Hij is dood.
Een donkere vlek
bleef achter in het zand
voor veertien dagen.
Tot de regen kwam.
't Was winter.
En de regen wiste alles uit.
Er is niets meer over.

VA STEREDENN

Roit din va steredenn,
m'he lakain 'barzh va godell,
m'he zennin pa garin,
m'he diskouezin e kuzh,
e kornioù an oabl hag ar mor
d'ar re a blijjo din.

Roit din va steredenn,
a c'hellin derc'hel em daouarn
evit o zommañ
e goañv an deizioù.
Un tamm anezhi a roin
d'ar re a garan.

E pradeier an hañv
e kan c'hoazh ur wazh
enni livioù va steredenn
paz a an heol da guzh.
Roet am eus tammoù
eus va steredenn
ha bremañ am eus riv.

Na sot e oan o reiñ va steredenn
da n'eus forzh piv.

(1954)

MIJN STER

Geef me mijn ster
dat ik ze in mijn zak kan stoppen,
dat ik ze kan bekijken als ik wil,
dat ik ze dievelings kan tonen,
in de hoeken van de hemel en de zee,
aan wie het mij bevalt.

Geef me mijn ster,
dat ik ze in mijn hand kan houden,
om ze te warmen
in de winter van de dagen.
Ik zal een stukje geven
aan hen van wie ik houd.

In de weiden van de zomer
zingt de beek nog,

met de kleuren van mijn ster getooid,
wanneer de zon gaat slapen.
'k Heb sterrenstukjes uitgedeeld
en heb het nu koud.

Wat was ik dwaas om zo mijn ster te geven
aan om 't even wie.

YA

Ur vro gwall vihan eo hon hini.
Hor mistri zo estrenien
ha ni a sent outo.
Int a lar deomp:
n'eus ket ac'hanoc'h c'hwi.
Ur vro gwall vihan eo hon hini.
Lavaret o deus deomp:
en em lazit an eil egile.
Hag hon eus graet, ya.
Ur vro gwall vihan eo hon hini
hag estrenien eo hor mistri.

(1955)

JA

Een zeer klein landje, dat van ons.
De vreemden zijn hier meester
en we luisteren naar hen.
Ze zeggen ons:
maar je bestaat niet.
Een zeer klein landje, dat van ons.
Ze zegden ons:
kom, dood elkaar.
En wij, we deden dat, ja.
Een zeer klein landje, dat van ons,
en vreemden zijn er heer en meester.

KEMMET OUT KALZ

Kemmet out kalz abaoe an hañv tremenet,
e Douarnenez pe e Gwaien,
'm eus ket soñj.
Etre ar stered hag ar mor,
e-kichen saflik ur wagenn ouzh ur vag.
Etre ar bloaz-mañ ha warlene,
etre da vlev
va bizied,
en da zaoulagad
ur skleur.
Dindan da vrozhig skañv,
kemmet out kalz, sur,
dindan al loar hag ar stered,
etre ar mor hag an evned.
Ya sur, kemmet out kalz
abaoe Douarnenez pe Kameled,
'm eus ket soñj,
peogwir ac'h eus va ankoueet.

JE BENT VEEL VERANDERD

Je bent veel veranderd in dat jaar,
in Middelkerke of in Heist
- weet ik niet meer -
tussen zee en sterren,
bij 't geklop der golven op een boot.
Tussen deze zomer en verleden zomer,
mijn vingers
in je haar,
en zonneklaar
je blik.
In dit lichte jurkje
ben je veel veranderd,
onder maan en sterren,
tussen zee en meeuwen.
Heus, je bent veranderd
sedert Heist of Raverszij
- weet ik niet meer -
want je denkt niet meer aan mij.

*Het Bretons origineel goochelt natuurlijk niet met Vlaamse, maar met Bretonse namen:
Douarnenez, Gwaien (Audierne), Kameled (Camaret).*

KARANTEZ

'Vel dilhad hepken,
flourad va dorn
war da gorf karet,
va dorn treuzwelus en heol,
seiz roz.
'Vel dilhad hepken,
da vousec'hoarzh kevrinus en noz.
'Vel bed, te, an heol,
an douar, ar mor,
e paradoz ur peoc'h
higortozet.

LIEFDE

Niet meer dan kleren strelen
aait mijn hand soms
over je aanbeden lichaam,
mijn hand, doorschijnend in de zon
als roze zijde.
Niet meer dan kleren aaien
streelt je glimlach 's nachts
- ondoorgrondelijk.
Als de wereld ben je, als de zon,
de zee, de kust,
een paradijs
van langverwachte rust.

AR VUGALE

Mont a reont d'ar skol,
o sac'h dindan o brec'h,
dic'hoarzh ha sirivus
evel gwazed,
a-hed ar ruioù,
ar vugale.
D'an nevez hañv
ez eo trist,
me gav-me,
pa grog an heol
da vinc'hoarzhin
war gein an tiez.
Neuze e soñjont,
ha me ganto,
er parkeier, er c'hlazvez,
er vakañsoù dibreder
en dour o redek,
er vilin goat war div forc'h
a strink en aer daeroù he c'hoarzh.

...
D'eizh eur goañv
e beure krenus ar gouleier
e vez noz c'hoazh.
O divskouarn 'zo ruz
met n'o gweler ket.
Na brav e vefent en o gweleoù.
Mont a reont dalc'hmat,
evelse emañ ar vuhez.

Meur a wech e risklont
en erc'h,
o bizied zo bavet
ha gant poan e tastumont
o levrioù glep,
o boned.
Ha re all a c'hoarzh,
'vel gwazed
difiñv, mut ha ken digas
hag ar postoù reut
war vord an hent.

*Gwennael , ar mab henañ
gant e dad (1953)*

(1954)

DE KINDEREN

Ze gaan naar school,
de armen om hun tas,
diep-ernstig, zonder lach,
als mannen,
door de straat,
de kinderen.
In de lente
is 't een beetje triestig,
vind ik,
als de zon begint
te lonken
op de nok der huizen.
Dan denken ze,
en ik als zij,
aan 't veld, en aan het groen,
aan de vakantie zonder zorgen,
aan 't gestoei in 't water,
aan de houten molen op twee sprieten
die de lucht bekwispelt met de tranen
van zijn lach.

...

Om acht uur, 's winters,
in de morgen die van lichten glimmert
is 't nog nacht.
Ze hebben rode oren,
maar je ziet het niet.
Wat zouden ze, in bed, toch zalig liggen blozen.
Maar ze stappen door,
dat is het leven.

En dikwijls
rollen ze in de sneeuw,
de vingers stijf,
met moeite rapen ze
hun natte boeken op,
hun muts.
En lachen doen de anderen dan,
als mannen,
onbeweeglijk, stom, zo onverschillig
als de heel stijve palen
aan de kant van de weg.

GOUESTL

Ar re o deus kredet en ur bed gwelloc'h,
ar re o deus stourmet leun a spi,
stourmet e gouloù an heol,
pep tra o vont war-raok,
o saludiñ a ran.

Ar re o deus kredet c'hoazh
pa droe pep tra da fall,
pa gouezhent unan hag unan
war zismantroù gwadek o esperañsoù,
ouzh trouz ar c'hornioù boud,
en ifern an tiez o tivogediñ
o esperañsoù o tivogediñ
o enoriñ a ran.

Ar re a zo bet lakaet er bac'hioù
dre m'o doa kredet re daer
pe re bell.

Ar re o doa kredet er pezh a oa,
hag a zo arabat krediñ ennañ
a-wel d'an dud-bugale,
hag a zo bet argaset.

Ar re o deus kendalc'het da grediñ
goude an holl draoù-se
o c'hevarc'hiñ a ran.

Ar re o deus kredet er frankiz,
kredet er Gened, er wirionez
kredet en o breudeur
kredet ennomp
pa ne oamp ket,
me garfe bezañ eus ar re-se.

Ha bremañ ni zo aze, bugale,
e tren ar bed-o-vont,
e safar ar c'hunujennoù ruz
hag ar c'hoarzhoù glas
e safar an disfiziañs
an dismegañs, ar gasoni;
ha n'ouzomp ket war be du treiñ
- a-wechoù - hon unan
en arne c'hwerv an dud,
evel ma'z oc'h bet gwechall
Galileed dianzavet.

Ni ra ar gouestl
dirak an oabl, hor mor, hor sent,
an Tad Eternel, an dud digred
da vezañ kadarn,
ha da genderc'hel

war an hent hoc'h eus diskouezet deomp,
war ho roud, e merk gwad ho treid
manet en traezh,
an daeroù en hon daoulagad,
hor c'hein kroummet, hor c'halon gwak,
skuizh, divi, heskinet,
kunjennet, disprizet, dianzavet hag all.
Ni ra ar gouestl, dirak ar Werc'hez du
e Bro Dreger
da grediñ atav ennoc'h, ennomp,
er wirionez, er c'handed.
Ni a gredo a-enep d'ar Bed.
Ni a gredo er pezh na dle ket bezañ kredet.
Hag ez aimp kuit un deiz,
eveldoc'h soudarded hor c'hantvedoù kozh
ha c'hwi ar re nevez,
dieub pe chadennet
met laouen o vezañ kredet
ennoc'h, ennomp,
er pezh a raemp, er pezh ho poa graet.
Hag ez aimp war-raok
pa vo echu barzhoneg hor buhez,
gant he c'herseennoù
o soñjal hor bo graet
didroidell
ar pezh e oamp deut d'ober.

(1954)

BELOFTE

Al wie hebben geloofd in een betere wereld,
al wie hebben gestreden vol hoop,
gestreden in het licht van de zon,
voor alles wat vooruitgang bracht,
hen begroet ik.
Al wie hebben geloofd
ook als alles tegensloeg,
wanneer ze vielen een voor een
op de bloedige ruïnes van hun hoop,
tegen het gepijp in van de doedelzakken,
in de hel van de rokende huizen
waar ook hun hoop in rook verging,
hen eer ik.
Al wie in gevangenissen treurden
omdat ze te fel geloofden

of te lang.

Al wie hebben geloofd in hun taak
- daarin geloven is verboden
voor het oog van de kind-mensen -
en daarom werden weggejaagd.

Al wie in hun geloof volhardden
nadat ze alles hadden zien gebeuren,
hen huldig ik.

Al wie geloofden in de vrijheid,
geloofden in de Schoonheid, in de waarheid,
geloofden in hun broeders,
geloofden ook in ons
als wij er nog niet waren,
hoe gaarne zou ik een van deze mensen zijn.

En nu, nu zijn wij hier, kinderen,
in de trein van de jagende wereld,
in het tumult der rode vloeken
en de wilde lach,
in de jungle van de argwaan,
van het misprijzen, van de haat;
en we weten niet aan welke kant
- soms - onszelf te plaatsen
in de bittere strijd der mensen,
zoals gij vroeger verworpen
Galileeërs zijt geweest.

Wij zweren
voor de hemel, onze zee en onze heiligen,
de Eeuwige Vader, het ongelovig volk,
vol moed te zijn
en voort de weg te volgen
die ons werd voorgegaan,
hetzelfde spoor, het bloedig teken
dat uw voeten prentten in het zand,
met tranen in de ogen,
onze rug gebogen, week het hart,
moe, doodmoe, vervolgd,
gehoond, miskend, verloochend enzovoort.
Wij zweren, voor de Zwarte Maagd
in Bro Dreger,
in u steeds te geloven, in ons,
in de waarheid, in de zuiverheid.
Tegen de Wereld te geloven.
In wat niet geloofd moet worden te geloven.
En op zekere dag zullen wij gaan
zoals gij, soldaten uit vervlogen eeuwen,
en gij, soldaten uit de nieuwe tijd,
als vrije mensen of geketend,

maar blij geloofd te hebben
in u, in ons,
in wat we deden, in wat gij hebt gedaan.
En we zullen verder gaan
als het gedicht van ons bestaan voorbij zal zijn
met zijn ontgoochelingen,
denkend
dat we zonder buigen deden
dat
waarvoor we hier gekomen waren.